

VästmanlandsTeater

Budgetäskande 2018-2022

Kommunalförbundet Västmanlands Teater

Org nr 222000-1057

Reviderat inför äskande 2022

Budgetäskande 2018-2022

Kommunalförbundet Västmanlands Teater

1. Västmanlands Teaters vision och övergripande mål

Uppdragsgivare

Västmanlands Teater är ett kommunalförbund med två förbundsmedlemmar: Region Västmanland (51%) och Västerås stad (49%).

Styrande dokument

Västmanlands Teater styrs av ett flertal dokument som är beslutade av förbundsmedlemmarna, styrelsen eller ledningsgruppen. De viktigaste styrdokumenterna är:

- Förbundsordning [L] [SEP]
- Regional kulturplan Västmanlands län 2019-22 [L] [SEP]
- Västerås Stads program för kultur 2016-2024
- Handlingsplan för kultur, Västerås Stad 2019-21
- Årlig överenskommelse
- Inriktningsmål 2019-22
- Verksamhetsplan
- Arbetsordning för styrelse [L] [SEP]
- Delegationsordning för teaterchef [L] [SEP]
- Mötesordning [L] [SEP]
- Produktionsprocess [L] [SEP]
- Övriga policys och rutiner [L] [SEP]

Ändamål [L] [SEP]

Västmanlands Teater har, enligt verksamhetsinriktning och uppdragsbeskrivning utifrån § 3 i förbundsordningen, till uppgift att producera, arrangera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län.

Det fastslås även att Kommunalförbundet särskilt ska verka för följande:

- Främja mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet inom teaterns område [L] [SEP]
- Beakta barns och ungdomars intresse [L] [SEP]
- Samverka med och stödja länets amatörteater [L] [SEP]
- Samverka med och stödja länets arrangörsorganisationer [L] [SEP]
- Samarbeta med andra aktörer inom kulturlivet såsom [L] [SEP] kulturinstitutioner, bildningsförbund, föreningar, kulturarbetare lokalt, regionalt och nationellt. [L] [SEP]

I kommunalförbundet ingår även driften av Västerås Teater.

Regionala utvecklingsmål

I den regionala kulturplanen för Västmanlands Län 2019-22 finns under rubrikerna "Västmanlands Teater" följande prioriteringsområden specificerade:

- Fortsätta utveckla teaterhuset till en modern mötesplats för länets invånare, där själva teaterupplevelsen kan kompletteras med diskussioner, utställningar, konserter, mat och dryck.
- Verka för ökat antal konstnärlig personal.
- Utveckla den tekniska bemanningen för att göra föreställningsverksamheten i Västerås och på turné stabilare och mindre störningskänslig.

- Fortsätta utveckla Västmanlands Teater som en viktig komponent i regionens attraktionskraft.
- Fortsätta hitta synergier genom att utveckla samarbetet med andra professionella kulturskapare, på olika nivåer i regionen. Utveckla arbetet med att bli ett kompetenscentrum för länet vad gäller scenkonst. Erbjud kompetensutveckling för arrangörer, lärare, skolpersonal och möta de fria teatergrupperna i ämnen allt från teatersamtal till teknikutveckling.
- Utveckla regional samordning och arrangörsstöd för länets skolteater i samarbete med regionen, kommunernas sakkunniga och övriga teaterproducenter.
- Utveckla möjligheter för digitala sändningar av teaterföreställningar.
- Öka tillgängligheten till teaterns utbud för personer med olika funktionsnedsättningar.

Kommentar inför 2022: Stycket har sedan förra årets äskande uppdaterats med en mer aktuell lista på styrande dokument, samt med formuleringarna från Region Västmanlands kulturplan för 2019-22.

Inriktningsmål

Kommunalförbundet Västmanlands Teater har till sin huvudsakliga uppgift att arrangera, producera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län. För att detta uppdrag ska upprätthållas och utvecklas under innevarande period, åren 2019-22, har teatern formulerat inriktningsmål utifrån fyra perspektiv.

Dessa utgör grunden för de årliga verksamhetsplanerna:

1. Perspektiv: Publik och andra intressenter

Vi vidgar intresset för teatern och stärker den lokala förankringen. Vi strävar efter att vara i dialog med staden och regionen. Både teaterns nuvarande och framtida publik ska känna till teatern och dess verksamhet väl och uppleva att teatern spelar en viktig roll i länet. Det handlar om vår repertoar men även om att utveckla teatern som mötesplats, nav för scenkonsten i länet och samarbeten med kulturinstitutioner, arrangörer, amatörteatern m fl. Vi ska arbeta för möjligheten att göra långsiktiga överenskommelser med länets arrangörer och kommuner. Detta för att ömsesidigt stärka förutsättningarna att presentera scenkonst i hela länet.

Västmanlands Teater ska vara en angelägenhet för västmanlänningarna.

Vi ökar intresset för teatern genom att ha föreställningar för olika och nya målgrupper. Vår publikdialog syftar till att attrahera västmanlänningarna genom att ständigt förankra oss, vara lyhörda och utmana. Vi vill locka till nyfikenhet på verksamheten snarare än på de specifika föreställningarna.

För barn och unga har vi en tydlig profil och metod inom vilken vi producerar minst en föreställning varje år, och turnerar i länet vartannat år.

Vi ökar intresset för teatern och dess verksamhet genom att vara modiga, lekfulla och öppna, och genom att skapa ett levande och tillgängligt hus med större utbud och nya scenuttryck.

Genom omvärldsanalys och förankring skapar vi aktuell scenkonst.

2. Perspektiv: Ekonomi och resurser

Teatern har en ekonomi som tillåter utveckling och använder resurser långsiktigt. Ekonomin är teaterns skyddsnät och en förutsättning för långsiktigt arbete. En säker ekonomi är grunden för konstnärlig frihet samt för utvecklingen av verksamhet och medarbetare. Ekonomistyrning säkrar verksamheten och vårdar det egna kapitalet. Teatern gör löpande ekonomisk uppföljning, anpassar sig efter resurserna och har beredskap för att kontinuerligt ta de beslut som krävs utifrån prognosticerat resultat. Teatern ska vara kreativ i att hitta olika sorters finansiering.

2022 står teatern stark inför nästa treåriga inriktningsperiod.

3. Perspektiv: Arbetssätt och organisation

Stärka teaterns arbetsprocesser för att skapa en organisation som är öppen för utveckling. En förutsättning för samarbete är tydliga roller och ansvar. Teatern ska ha en tydlig organisation med ansvarsdelegering, information tillgänglig att söka för medarbetarna och en tydlig mötesstruktur där syftet med olika möten framkommer. Teatern ska ha en tydlig produktions- och planeringsprocess, samt en tydlig och känd varumärkesstrategi. Teatern ska ha tydlig information och introduktion till nyanställda, såväl som till gästande konstnärliga team och andra frilansare.

Teatern ska vara en trygg arbetsplats. Enligt teaterns jämställdhets- och mångfaldsplan tolererar Västmanlands Teater inte någon form av diskriminering eller trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Teatern ska ha tydliga rutiner för anmälan av diskriminering eller trakasserier.

4. Perspektiv: Medarbetarskap inklusive ledarskap

Att skapa en mer välmående arbetsplats där medarbetaren tar och ges ansvar för sin egen utveckling liksom hela teaterns verksamhet. Engagemang hos medarbetarna är viktigt, liksom vilja till samarbete. På en arbetsplats är vi varandras arbetsmiljö och varje medarbetare har ansvar för den gemensamma arbetsmiljön. Oavsett arbetsuppgifter har alla ett ansvar för helheten. Så stärker vi samarbetet mellan avdelningar och individer, delaktigheten, värdskapet mot publiken och varandra, varumärket och stoltheten över teatern.

En förutsättning för delaktighet är att beslut i möjligaste mån är transparenta, att information finns tillgänglig, samt att medarbetare tar ansvar för att ta del av informationen och delta i samtalet.

Kommentar inför 2022: Under 2019 arbetades teaterns inriktningsmål om för att bättre vara i samklang med både de nya regionala målen och med de förändringar i teaterledningen som har skett under de senaste åren. Åskandet har uppdaterats med dessa. En punkt att lyfta är den uttalade ambitionen att skapa en tydlig profil och metod för den konstnärliga verksamheten för barn och unga. Även om denna kommer att ske inom den nuvarande organisationen, kommer den att kräva att resurser omfördelas.

Vision

I verksamhetsplanen för 2021 beskrivs teaterns vision som följer:

På Västmanlands Teater står publiken i centrum.

Inriktningen är en bred teater med förankring hos hela länets befolkning, en teater som samtidigt vågar utmana, problematisera och skapa konstnärlig förnyelse. Teatern producerar underhållande, omvälvande och oförglömliga teaterupplevelser för såväl barn och unga som vuxna. Publiken erbjuds ett utbud av egenproducerade uppsättningar, gästspel, öppna teaterhusarrangemang och mindre caféprogram. Teatern turnerar i länets kommuner med föreställningar för barn och ungdomar men också för vuxna. Teatern skapar levande teaterhus, samverkar med andra och erbjuder en god tillgänglighet.

Teaterns konstnärliga vision är att vidga teaterbegreppet. Teatern ska pröva och ompröva sin roll och aktualitet i samhället och samtiden: teater på olika platser och i olika former, teater som blandar konstformer och utforskar det sceniska berättandets komponenter. Utöver de egna produktionerna skapar teatern bredd, mångfald och lokal förankring i repertoaren genom att samarbeta med andra aktörer i Västerås, Västmanland, nationellt och internationellt, samt genom att erbjuda gästspel. Gästspelen kompletterar teaterns egna produktioner i genre och målgrupp. Medarbetarna på teatern speglar mångfalden i samhället.

Västmanlands Teater arbetar utifrån värdeorden modig, lekfull och öppen. Dessa ord beskriver teatern utifrån organisation, arbetsplats och konstnärligt arbete. De visar teaterns värderingar: vilka vi är, vad vi står för och hur vi vill uppfattas.

Teatern ska vara en trygg arbetsplats. Enligt teaterns jämställdhets- och mångfaldsplan så tolererar Västmanlands Teater inte någon form av diskriminering eller trakasserier på grund av kön, etnicitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion eller ålder.

Västmanlands Teater ska vara en av Sveriges mest intressanta teatrar.

Kommentar inför 2022: Under hösten 2020 påbörjades ett arbete med att utveckla en ny vision och profil för perioden 2023-25. Detta intensifieras under 2021. Se även slutkommentaren nedan.

2. Förändringsarbete

2.1 Beskrivning av planerad verksamhet och utveckling på längre sikt

I teaterns vision, så som den är formulerad i Verksamhetsplan 2021, står det "På Västmanlands Teater står publiken i centrum. Inriktningen är en bred teater med förankring hos hela länets befolkning, en teater som samtidigt vågar utmana, problematisera och skapa konstnärlig förnyelse. Teatern producerar underhållande, omvälvande och oförglömliga teaterupplevelser för såväl barn och unga som vuxna."

Den ambitionen har varit vägledande för teatern de senaste åren, och det innebär att teatern, när coronapandemin slog till, hade ett stabilt och ömsesidigt förtroendefullt förhållande till sin publik. Fram till våren 2020 hade vi sett ett ökat engagemang från invånare och intressenter, intäkter och beläggning ökade och uppmärksamheten i media både lokalt och nationellt kring våra föreställningar var större än på många år. Och även om 2020 förstås har inneburit stora utmaningar, så upplever vi att vi när det är möjligt ska kunna fortsätta där vi var, och ta det in i framtiden.

Västmanlands Teater ska spegla området, och göra skillnad i dess utveckling. Den ska både vara en megafon för Västmanland mot resten av världen, och samtidigt en möjlighet för hela regionen att på hemmaplan ta del av spetskultur. Västerås är just nu en expanderande stad, där och i övriga kommuner liksom i regionen pågår ett arbete för att kulturen ska spela roll både socialt och ekonomiskt. Flera kommuner ser kultur som ett sätt att profilera sig. Här vill teatern spela en roll.

Västmanlands Teater ska skapa bra scenkonst i ögonhöjd. Som givetvis roar och underhåller sin publik, men som samtidigt problematiserar utifrån grunder som klass, genus, etnicitet. Arbeta aktivt med begrepp som identitet och identifikation, förankring, tillgänglighet, dialog och även medverkan.

Teatern vill bygga vidare på starka nätverk, ständigt aktualisera samarbeten både med aktörer i området och utanför. Skola, föreningsliv, företag i området, men också andra teatrar, danskompanier, forum, kreativa kluster i området, tidningar etc.

Under perioden sker ett kontinuerligt forskande/lärande kring hur dialog och förankring befruktar och definierar både scenkonstens uttryck och produktionsprocesser. Nyskrivet, devised projects, berättarprojekt, klassiker i nya tappningar. Gärna dramatiseringar. Gränsöverskridande scenkonst, dans, nycirkus, mycket musik.

Västmanlands Teater ser platsen, staden och regionen som en styrka och en förutsättning. Några av de projekt som utgår från dessa tankar är barn- och konstprojektet i Råby (Resan Hem 2017, Den Hemliga Resan 2019, tredje delen 2022), föreställningen om Västmanlandsbranden (2018), Människor och människor (om Västerås 2019), Florrie (2019), En vrå i min själ (2020), Här kommer framtiden! – berättelsen om Asea (2022).

Teaterns verksamhet och inriktning överensstämmer idag väl med den beskrivning som ges i den regionala kulturplanen för 2019-22. Teatern har ett fokus på barn och unga, erbjuder fria transporter till egna föreställningar i teaterhuset, och arbetar pedagogiskt gentemot skolan. Teatern arbetar konstnärligt gränsöverskridande och fungerar mer och mer som ett nav för scenkonsten i länet genom den gemensamma programtidningen, genom att arrangera utbudsdagar och genom teaterkonsulenternas övriga arbete. Ett differentierat uthyrningssystem möjliggör att verksamheter som t ex Kulturskolan, DraóThea, Fryx och Opera och Musikhögskolan vid MDH kan presentera sina verksamheter från teaterns scener.

Att teatern är i balans är frukten av ett långsiktigt och grundligt arbete. Företrädarna har gjort ett stort arbete med att få teatern i ordning, inte minst ekonomiskt.

Man ska dock vara medveten om att teaterns underhåll på många sätt fortfarande är eftersatt, både när det gäller fastighet och verksamhetsegen utrustning. Ökad publik och verksamhet innebär i sig större arbetsbörda, och även våra HALU-undersökningar visar att medarbetarna i stort mår bättre än tidigare, är den upplevda stressen hög. Jämfört med de flesta andra länsteatrar i vår storlek gör vi mycket, uppdragsgivarna får mycket teater för pengarna. Men det håller inte i längden.

Utifrån den regionala kulturplanen vill vi också undersöka förutsättningarna för att arbeta med den nya tekniken, både i föreställningarna och i förhållande till publiken, via sociala medier, podcasts, direktsändningar. Se även avsnitt nedan.

2.2 Omvärlds- och påverkansfaktorer

Scenkonsten har sina egna förutsättningar, och sin egen styrka. Västerås brukar betraktas som en idrottsstad, men kulturen har idag en allt starkare ställning, och potential att öka stadens och regionens attraktionskraft. Under 2020 drabbades Västmanlands Teater, precis som övriga världen, av Coronavirusets framfart. Virusets påverkan på individ, samhälle och verksamhet tvingade teatern till en revidering av metod och arbetssätt. Det är för hela scenkonstbranschen en utmaning att bibehålla sin relevans i en tid då möjligheten till fysiska möten är begränsad.

Utöver att ställa om istället för att ställa in under en samhällskris likt pandemin 2020-2021 behöver teatern, för att även i framtiden kunna bidra till en ökad attraktionskraft, väga in eventuell påverkan från andra omkringliggande institutioner. När Mälarbanan är utbyggd än mer så blir restiden kortare och det vill vi ju ska gagna oss, istället för tvärtom. Runt Västerås finns bland annat, förutom konkurrensen från Stockholm, Örebro där Svenska Kammarorkestern samt Örebros Länsteater huserar. Eskilstuna med Scenkonst Sörmland och Eskilstuna Teater, en gästspelsscen som flitigt används av Riksteatern. Södertälje som också har en gästspelsscen i Södertälje Stadsscen. Uppsala som har bland annat Uppsala Stadsteater, Reginateatern som är kommunens gästspelsscen samt den kommunstödda frigruppen Gottsunda Dans & Teater. Uppsala har också Uppsala Konsert & Kongress. Trots att flera av dessa har mer anslag, större organisation och nyare eller mer nyligen renoverade teaterhus ser vi att vi har ett starkt varumärke, och tål en jämförelse.

Samtidigt har verksamhetsanslagen för länsteatrarna urholkats av pris- och lönekostnadsutvecklingen. Det började redan 20 år innan samverkansmodellens införande, vilket slås fast i en rapport från Myndigheten för Kulturanalys (2017:1). Länsteatrarnas verksamhetsutrymme har kontinuerligt krympt sedan 1991.

Västmanlands Teater är inget undantag, och är ett av de fem exempel som används i rapporten: Tilldelningen av medel från stat, kommun och landsting uppvisar en svag ökning, men har inte hängit med den övriga kostnadsutvecklingen i samhället. Kurvan över antal årsverken på teatern är, trots tillfälliga upp- och nergångar, tydligt sjunkande; från att ha legat ganska fast kring 50 fram till början av 2000-talet är 2021 nere på 34 årsverken. Detta är en oroande utveckling.

Särskilt sedan rekonstruktionen 2011/2012 ligger teatern nu på miniminivå på alla nivåer; konstnärlig personal, tillverkning, scenteknik, administration, marknadsföring. Vi har ingen maskavdelning alls.

Närheten till större städer avspeglar sig i de konstnärliga förutsättningarna. I dagsläget ersätter vi inte för traktamente, resor och/eller boende i någon högre utsträckning när det gäller gäster från Stockholm och/eller Uppsala. Det här kan komma att bli en facklig

stridsfråga vilken, skulle vi behöva göra en ändring, ytterligt skulle urholka våra produktionsbudgetar. Det är en diskussion som förs på flera ställen runt om i landet.

Kommentar inför 2022: Texten har uppdaterats med årtal och titlar.

2.3.1 Verksamhetsförändringar - Organisation

Teatern har idag, trots Corona-pandemins påverkan, efter år av besparingar och stor försiktighet men också tack vare ett antal publika framgångar, en ekonomi i balans. Självklart har diverse stödåtgärder från stat, region och kommun haft en avgörande betydelse under de omständigheter som varit och är, men det egna arbetet skall inte heller förringas. Det är glädjande att vi har en ekonomi, som även under en pandemi, håller teatern flytande. Men vi ser att försiktighetsprincipen har påverkat statusen på både den befintliga utrustningen och den interna kompetensen. Även om några åtgärder genomförts genom verksamhetsmedel befinner sig teatern i en situation där behovet av investeringar och reparationer av fysisk utrustning är högt och behovet av kompetensutveckling bland personalen är stor. Teatern ser också kontinuerligt över hur organisation och verksamhet korrelerar med teaterns uppdrag, liksom med mål och visioner. Vi behöver göra en översyn gällande bemanning, ansvar och arbetsbelastning.

Under 2020 reviderades teaterns Arbetsmiljöpolicy, ett stort arbete vilket också resulterade i intern utbildning för den tillsvidareanställda personalen och extern utbildning för personal i nyckelfunktion. Detta är dock ett levande arbete som ständigt behöver fortlöpa och uppdateras. Likaså reviderades teaterns Interkontrollplan och visar då ett behov av en verksamhet med fler webbaserade lösningar, flexibla organisation och snabba beslutsvägar. Detta arbete kräver både personella och ekonomiska resurser.

Kommentar inför 2022: Texten har uppdaterats. Vartannat år genomför Västmanlands teater en så kallad HALU-undersökning. Detta har genomförts 2016, 2018 och 2020. Till följd av rådande samhällssituation har teaterns ledning vid författandet av detta budgetäskande inte fått någon rapport av Företagshälsovården angående den senaste undersökningen. De två tidigare (2016 och 2018) visade dock att personalen på teatern mådde bra och kände en allt högre meningsfullhet på jobbet. Dock visade undersökningen att den upplevda stressen var fortsatt hög och att placeringen i kontorslandskap har en negativ påverkan.

Konstnärlig avdelning

Teatern har fyra fasta konstnärliga tjänster. För att hålla nere kostnaderna kompletteras dessa med främst kortare pjäskontrakt. Det innebär att den typ av mindre, mer snabbfotade projekt som bygger på att konstnärlig personal finns i huset, och som är viktiga för att upprätthålla dialogen med staden och länet, blir färre. Inför exempelvis 2018 lyckades vi ha ett antal ettårskontrakt, vilket gav en stabilitet som syntes i det konstnärliga resultatet.

Repertoaren innehåller ofta samarbeten (för 2021 Västerås Sinfonietta och Strindbergs Intima Teater) för att möjliggöra en bred och gränsöverskridande verksamhet.

Det innebär ändå att antalet årsverken i ensemblen sedan 2017 är färre än 10.

Kommentar inför 2022: 2021 ser det glädjande nog ut som att antal årsverken i ensemblen, tack vare samarbetet med Västerås Sinfonietta, blir 11.

Administration och ekonomi

Som en konsekvens av rekonstruktionen 2011 köper teatern in allt fler tjänster, bl a kring fakturahantering och redovisning. Det visade sig vara en onödigt dyr lösning.

Under 2019 och 2020 har situationen stabiliserats och vårt beroende av extern redovisningsbyrå har minskat kraftigt. Teatern har dock ett behov av att investera i ett system för budgetuppföljning och prognoshantering. Det senare är en prioriterad fråga då det skulle skapa säkrare rutiner och snabbare uppföljning inom främst produktionsbudgetarna. Uppskattad kostnad för system och implementering har vi bedömt till 150 tkr.

Kommentar inför 2022: Texten har uppdaterats. Behovet av ett system för budgetuppföljning och prognoshantering kvarstår.

Marknadsföring och publikarbete

De senaste fyra åren har marknadsavdelningens arbete bestått av att bygga upp en marknadsavdelning, få publiken tillbaka till huset och återuppbygga relationer med skolor i staden och länet.

Vi har sedan 2016 kontinuerligt ökat både publikmål och biljettintäktsmål. Nu vill vi satsa på att nå ännu fler. Detta görs med långsiktighet och målgruppsfokus. Vad gäller långsiktighet så tidigarelägger vi framtagning av affischbild, kommunikation kring föreställningarna och biljettsläpp för att öka försäljningstiden innan premiär. Med hjälp av vår säljstatistik tar vi fram målgruppsbeskrivningar och en tydlig strategi för att nå olika grupper.

Teaterns marknadsföring är till stor del digital, men med en bred målgrupp så behövs en mix av många kanaler för att nå ut. Vi kan se att vi genom digital marknadsföring idag med relativt enkla medel når våra redan kända målgrupper men att organisationen har mindre kapacitet när det gäller att nå nya målgrupper, pga att personella resurser och verktyg inte finns på plats.

Genom samarbeten med andra länsteatrar ser vi att det mest effektiva sättet att nå nya målgrupper är att skapa långsiktiga relationer med företag, föreningar och större grupper. För att vara effektiv i ett sådant arbete skulle teatern, förutom att ha personella resurser på plats, även behöva investera i ett CRM-system (Customer Relationship Management) för att underlätta arbetet med kundrelationer, kundprospekteringar och kundvård. Vi räknar med att vi skulle behöva utöka avdelningen med en halvtidstjänst för att utveckla detta.

Biljetter (försäljning och intäkter)

Teatern har under de senaste åren höjt biljettpriserna något, men de är fortfarande jämförelsevis låga, detta för att utbudet enligt uppdrag ska vara tillgängligt för många. Vi erbjuder även fria evenemang för att tillgängliggöra teaterns arbete, exempelvis öppna repetitioner, Parkteater och medverkan på Barnfestival, Cityfestival och Kulturnatten.

Målet med teaterns publikarbete är att fler människor ska nyttja teaterns verksamhet, och därmed öka teaterns intäkter. Dock kan det finnas en konflikt mellan uppdrag och ekonomiska mål, då exempelvis teaterns fokus på barn och unga genererar en lägre intäkt per person än vad en offentlig föreställning för vuxen publik gör.

Många andra teatrar jobbar med differentierad prissättning vilket innebär att det alltid finns biljetter tillgängliga i olika prisklasser för alla evenemang. Hittills har Västmanlands Teater inte varit i en fas där detta har varit aktuellt, men vi tror att detta behov kan komma att uppstå. Då behöver även utredas om nuvarande biljettsystem är optimalt för detta.

Biljettkassa och biljettförsäljning

Under 2016 stängdes teaterns egen biljettkassa, och under 2019 stängdes Västerås Tourist Center, båda som en följd av att de allra flesta biljettköp idag sker via nätet. Idag har vi åter ökat biljettkassans öppettider till två timmar före varje föreställning och har fasta öppettider varje vecka. Dock går den digitala utvecklingen snabbt, så saken utreds, inte minst ur ett tillgänglighetsperspektiv, i samband med arbetet med vår nya hemsida.

Tillgänglighet

Teatern ska vara tillgänglig för alla, både när det gäller själva teaterhuset (se 2.3.3.) och i all kontakt med publiken. Vi arbetar därför kontinuerligt med teaterns tillgänglighet. Nedan följer några av de områden som prioriteras och som vi arbetar med:

- Föreställningar ges på turné i länet och i skolor.
- Teaterns egna produktioner syntolkas minst en gång under spelperioden.
- Kostnadsfria teaterbussar anordnas från länet till teaterns egna produktioner.
- Programtidning läses in, inför varje ny repertoar görs en intervju med Synskadades Riksförbund
- Det finns hörslina på alla teaterns scener som publiken kan koppla sin egen hörapparat mot.
- Teaterns nya hemsida håller en hög tillgänglighet, bland annat genom textning på filmer, transkribering av allt rörligt material, möjlighet för besökaren att ändra textstorlek och kontrast på sidan.

Husets verksamhet öppnas upp och tillgängliggörs digitalt genom teaterns hemsida, Facebook, Youtube och andra väsentliga kanaler. Genom detta innehåll kan vi visa vad som händer i huset och publiken kan vara delaktiga i processen nästan lika tidigt som de som jobbar med produktionerna. Detta innebär att kraven på den digitala kommunikationen ökar, med tekniska lösningar och snabb respons på publikens frågor.

Teaterns vision är att vara en mötesplats för hela länet samt att öka intresset för teater. Tillgänglighet handlar därför också om att ta emot praoelever, öppna upp huset för studiebesök och hyra/låna ut scener till lokala teateraktörer, låna ut rekvisita till teaterföreningar. Alla som kommer i kontakt med teatern ska få ett bra bemötande, oavsett om det gäller en förfrågan om en praktikplats, en uthyrning eller publik som vill köpa biljetter. Ju fler kanaler vi har där någon kan kontakta teatern desto mer tillgänglig blir teatern. Men desto fler kanaler behöver också underhållas och besvaras.

Digitalisering

Det finns en skrivning i den regionala planen om att försöka utveckla former och strukturer som stärker möjligheter för att sända regional scenkonst till både biografer, samlingslokaler och väntrum för att stärka den regionala kulturen. Det är en intressant och nödvändig riktning för scenkonsten, för dialogen och för förankringen. Vi ser oändliga utvecklingsmöjligheter; interaktiva föreställningar, direktsända debatter, kraftigt ökad tillgänglighet till kultur. Även om vi är positiva till att komplettera våra scener med en "digital scen", är det en komplicerad

och kostsam utveckling, där vi också är beroende av andra aktörer. Det finns utmaningar fr a på det tekniska och det upphovsrättsliga området. Därför vill vi avvakta utvecklingen ytterligare innan vi lägger fram några konkreta planer eller äskanden på det här området.

Kommentar inför 2022: Som ett resultat av Corona-pandemin intensifierades under 2020 det nationella arbetet mellan arbetsmarknadens parter gällande de upphovsrättsliga frågorna. När detta budgetäskande skrivs har arbetsgivarorganisationen Svensk Scenkonst och arbetstagarorganisationen Teaterförbundet för scen och film kommit överens om lättnader avseende ersättningsnivåerna. Dock kvarstår diskussioner med andra upphovsrättsinnehavares organisationer. Vidare gäller lättnaderna endast nationella (svenska) upphovsrättsinnehavare.

Arkivering och dokumentation

Inför teaterhusets 100-årsjubileum 2015 genomfördes en större dokumentation av de gamla bilder som fanns i huset. Dessa scannades in och fotades av för att skapa ett digitalt arkiv. Vi har som mål att arkivera originalen på Arkiv Västmanland för att dessa ska kunna bevaras. Även affischer och ljud har delvis digitaliserats för arkivering. Fortfarande återstår en del bilder, avfilmningar från föreställningar och program som sedan gammalt finns osorterade i lådor i teaterhuset. Teatern skulle också vilja skapa rutiner och möjligheter för att digitalt kunna arkivera och dokumentera alla framtida föreställningar.

Kommentar inför 2022: Åtgärden är önskvärd, men i dagsläget inte prioriterad.

Teknik och produktion

Generellt är samtliga delar av teatertekniken eftersatta, men vi väljer här att särskilt belysa några områden. Ämnet scenteknik ligger som ett eget avsnitt (se 2.3.3) då detta i hög grad berör fastigheten.

Verkstad. Teaterns verkstad, kostymateljé och replokal är placerade på Bäckby. Teatern skulle kunna utnyttja att vi har en till ytan stor verkstad. En satsning på personella och materiella resurser skulle sannolikt kunna innebära att vi också på sikt kan tillverka åt andra och på så vis få en ökad egenfinansieringsgrad. Före Corona-pandemin hände det med relativ regelbundenhet att teatern tvingades säga nej till förfrågningar om att sälja tillverkningstjänster till andra då resurser att hantera detta har saknats. Det finns all anledning att anta att dylika förfrågningar kommer att återkomma när samhällssituationen har stabiliserats.

I samband med verkstaden har teatern en ensamarbetsfråga/arbetsmiljöfråga att hantera. Verkstaden bemannas av en fast resurs och frilanspersonal. Det finns flera arbetsmoment som på grund av avsaknad i personell kontinuitet inte kan utföras. På andra sceninstitutioner av motsvarande storlek, t.ex. Örebro länsteater och Wermlandoperan, har man löst en del av liknande problematik med så kallad kombinationstjänst. För Västmanlands teater skulle en sådan tjänst kunna vara en kombinerad snickare och scentekniker. Detta skulle öka den årliga fasta utgiften med motsvarande ca 480tkr per år, men sänka kontot för konsulter och köpta tjänster. Vi skulle lösa en del av problematiken på verkstaden och den skulle minska sårbarheten att i så hög utsträckning vara beroende av frilanspersonal inom scentekniken. Bemanningssituationen på verkstad och scen är något som vi snarast har att hantera. Eftersom stora delar av maskinparken är från 1970-talet skulle man även här behöva göra en investering både avseende funktion och arbetsmiljö. Summan av de samlade

investeringsbehoven, exklusive en utökning av personalstyrkan, uppgår till 280 tkr och motsvarar en investeringsåtgärd över ett till tre år.

Kommentar inför 2022: Under 2018 genomgick maskinparken i verkstaden en omfattande service. Detta har köpt verksamheten lite tid, men faktum kvarstår att utrustningen är gammal och sliten varför äskandet ligger kvar. Till detta skulle teatern behöva investera i en svängkran för motsvarande 75tkr. Med denna skulle arbetet med materialhantering och tyngre dekorelement kunna effektiviseras och höjden i verkstaden bättre utnyttjas. I väntan på en kombinationstjänst skulle en sådan lösning även ha en positiv inverkan på arbetsmiljön ute på verkstaden.

Vid nyrekryteringar på produktionsavdelningen görs aktiva val att hitta personer med flera kompetenser för att minska sårbarheten inom verksamheten. Antalet tjänster har dock inte ökat.

Siffrorna ovan är i 2017 års prisläge varför förändringar kan komma att ske.

Planeringssystem. Teaterns verksamhet planeras idag med stöd av manuellt matade Exceldokument. Risken för felkällor är stor och arbetet är synnerligen tidsödande med hög arbetsbelastning och stress som följd. Det administrativa ansvaret och arbetet ökar ständigt och det skulle vara en stor vinst att få hjälp av den teknik som redan existerar inom planering och schemaläggning. Teatern har att hantera inte bara den egna verksamheten i huset utan också uthyrningar, gästspel och turnéer. Ett enklare, men till verksamhetsområdet anpassat, planeringsverktyg skulle beroende på vad man väljer kosta mellan 100tkr – 160tkr i initialkostnad och sedan en årlig licensavgift om motsvarande 80tkr-110tkr. Till detta krävs en tillfällig extra resurs under själva implementeringen av ett system till en kostnad motsvarande 250tkr. Detta är en investering och åtgärd teatern skulle behöva göra snarast.

Kommentar inför 2022: Ett webbaserat planeringssystem kommer implementeras under 2021. Denna investering har varit möjlig att genomföra tack vare riktade anslag från KUR via samverkansmodellen.

2.3.2 Verksamhetsförändringar – regionen

Sedan 2015 arbetar länets kulturutvecklare inom teaterområdet på Västmanlands Teater. Projektet "Ett kulturliv för alla Teater" har sätts i samverkan mellan landstinget, kommuner och arrangörsföreningar. Projektet har varit ett komplement till den redan befintliga offentliga teaterverksamheten i kommunerna och möjliggjort samverkan och arrangemang av teater. Förutsättningarna är goda för att "Ett kulturliv för alla Teater" ska innebära fortsatt samverkan mellan regionen, kommunerna och Västmanlands Teater. Teaterkonsulenten är en resurs för länets tio kommuner och dess teaterverksamhet, både offentlig och skolteater, både i arrangemang av kommunerna själva och av civilsamhället, dvs. ideella organisationer.

Genom teaterkonsulentens arbete bidrar Västmanlands Teater med resurser i form av stöd, konsultation, viss marknadsföring, samordning, ekonomi, personal. Västmanlands Teater vill fortsätta vara en naturlig samarbetspart för länets aktörer.

Aktiviteter:

- Barn och ungas rätt till kultur är ett politiskt prioriterat område. Det förutsätter engagemang och initiativ från vuxna. Västmanlands Teater har bl a via ett publikutvecklingsprojekt med medel från KUR byggt upp kontakten med länets skolor. Vi vill utifrån det, tillsammans med Region Västmanland och i samarbete med länets kommuner, sakkunniga och övriga teaterproducenter, ta fram ett förslag till ytterligare regional samordning och arrangörsstöd för länets skolteater. Syftet är att säkra barn och ungas rätt till teater och kultur samt öka och fördjupa den professionella kulturens roll i förskola och skola.
- Fortsätta arbetet med att bli ett kompetenscentrum för länet vad gäller scenkonst. Redan idag är arrangörsutvecklingen viktig, och teatern har träffar för arrangörer, öppna rep etc. Vi vill nu satsa ännu mer på utbildning och kompetensutveckling för arrangörer, lärare, skolpersonal, och möta de fria teatergrupperna i ämnen allt från teatersamtal till teknikutveckling och allt däremellan.
- Teatern erbjuder regelbundet arrangörer turnerande föreställningar både för skola och som offentliga arrangemang. I den mån resurserna tillåter är man behjälplig i de praktiska frågorna runt turnéerna, teknik- och marknadsföringsfrågor mm. Kontinuitet i turnerandet är viktigt för att etablera och fördjupa kontakter. Nya typer av turnéverksamhet och arrangörsroller kan under perioden undersökas. Alla turnerande länsteatrar vittnar om att den delen av verksamheten är mer resurs- och tidskrävande. Ökad framförhållning, kunskap, flexibilitet, personella resurser, ekonomi och tid krävs, så att alla avdelningar på teatern kan ha kunskap om och relationer till länets alla kommuner med dess aktörer och arrangörer av olika slag.

Idag arbetar teaterkonsulenterna främst med den offentliga scenkonsten i region och kommuner. Teatern har en kommunikatör som arbetar mot skolorna med våra egna föreställningar. Vi ser att det finns en lucka, ett behov av samordning och utveckling av skolteatern i länet även kring andra scenkonstproducenters verksamhet. Kostnad för en 50 % tjänst och medel till verksamhet: 500 000 kr.

Kommentar inför 2022: "Ett kulturliv för alla teater" får idag betraktas som ett stabilt och lyckat projekt, som på ett effektivt sätt stödjer kommunernas arbete med att förse invånarna med scenkonst, fr a genom offentliga arrangemang. Inför upprättande av avtal för 2021-22 har regionen och kommunerna ökat insatsen med ytterligare medel. I det nya avtalet ingår även att en del av dessa ska gå till att Västmanlands Teater levererar en turnéföreställning per år. Det här ger mycket större möjlighet till långsiktighet och samarbete för såväl kommuner, teaterföreningar som för Västmanlands Teater.

När det gäller teater för skolan ser det väldigt olika ut i länets kommuner. Enligt teaterns inriktningsmål för 2019-22 ska en tydligare profil och organisation för teaterns barn och ungdomsverksamhet vara på plats 2022. En samordnande skolteaterproducent enl ovan skulle innebära en utveckling och samordning som kom både teatern och andra teaterproducenter, men framför allt länets skolelever till godo.

2.3.3 Verksamhetsförändringar - Teaterhuset

Västmanlandsteater är ett hus med anor. Teatern invigdes 1915. Det utgör ett starkt varumärke, och symboliserar vår 100-åriga historia. Vi vill som teater bidra till de mål som beskrivs i Vision Västerås Stad 2026 – Staden utan Gränser: "Västerås bubblar av

engagemang. Västeråsarna känner delaktighet och en stark vilja att vara med och bidra. Mångfalden är vår stora tillgång och vi skapar miljöer och aktiviteter som ger unika förutsättningar för spännande och utvecklande möten. Vår stad är rörlig, färgstark och händelserik."

På 1970-talet gjordes en ganska omfattande renovering samt en tillbyggnad för att möta den ökade verksamheten. Idag, ca 40 år senare, är fastigheten i stort behov av underhåll och renovering. Även om man ser att många länsteatrar (Sörmland, Jönköping, Värnamo, Skellefteå, Wermlandsoperan och Östgötateatern) idag flyttar in i nya moderna eller nyrenoverade hus, så vill vi gärna vara kvar. Men det kräver att huset tas om hand på ett bättre sätt, och att göra det inom befintlig budget skulle äventyra verksamheten.

Kommentar inför 2022: I takt med att teatern blir allt mer välbesökt har andra frågor sedan senaste åskandet framkommit. Det kallningssystem som finns i huset installerades i mitten av 1970-talet. Detta system håller på inget vis måttet vare sig i publika utrymmen eller i personalområden. Behovet av ett nytt kallningssystem är stort, men kräver en omfattande ekonomisk satsning. Under 2018 påbörjades ett arbete med att upprätta en gränsdragningslista mellan verksamhet och fastighetsägare med målet att fastställa denna under 2019. Här diskuteras diverse åtgärder i fastigheten så som kallningssystem, ytskikt, ridå etc. Men till följd av personalomsättning hos fastighetsägaren har detta arbete inte kunnat slutföras. Vidare har verksamheten och fastighetsägaren tillsammans med MBR under 2019 genomfört en stor brandskyddsinventering vilken kommer utmynna i relativt omfattande fastighetstekniska åtgärder fördelade under åren 2020-2022 för att teaterhuset skall möta rådande lagar och förordningar.

Scen och personalutrymmen

Scengolv Stora scenen. Under sommaren 2017 byttes scengolvet på teaterns stora scen ut för att bättre möta så väl konstnärliga som arbetsmiljömässiga krav. Arbetet fortlöpte under sommaren 2019 dock är inte hela scenrummet renoverat.

Kommentar inför 2022: Det arbete som återstår är att åtgärda golvet på sidoscen och övriga sidoutrymmen runt stora scen. På dessa ytor förekommer fortfarande ojämnheter, flis och håligheter.

Lingångar. Av fr a arbetsmiljöskaäl bör teatern gå över till motoriserade lingångar och övermaskineri. Manuella lingångar med motvikter innebär påfrestande arbetsbelastning, och motoriserade lingångar skulle också kunna medge snabbare scenskiften både i produktion och mellan produktioner. Varje rå klarar en tyngd om 250 kg, vilken motviktas och dras för hand. Till detta kommer vinschar för att hantera de främre råna, avsedda mer för belysning och ljud än för dekor eller personflygningar. Orkesterdicket höjs och sänks till bestämda lägen med hydraulik.

Byte skulle kunna ske i tre till fyra etapper. Initialt handlar det om en investering motsvarande ca 450tkr för kabeldragning, körstation och serverskåp. Varje rå kostar sedan mellan 50-300tkr för vinsch, elskåp och kablage. Den stora prisdifferensen har sin förklaring i hur exakt, tyst och snabbt man önskar att råna skall kunna manövreras. De i scenstorlek närliggande Wermland Opera och Östgötateatern har valt det dyrare systemet. Vi ser en prioritering av

de sex främsta rarna, resterande kan alltså ske i ett eller flera steg. Motorisering av orkesterdicket skulle kosta motsvarande ca 80tkr förutsatt att ovan installation är gjord. Kostnad: 5,7-9,5 mkr.

Kommentar inför 2022: Den här posten behöver ligga som en planerad investering. Det är en omfattande investering i huset och måste ske i samråd med fastighetsägaren. Inför en dylik satsning krävs också att ägare och verksamhet tar ett gemensamt helhetsgrepp gällande teaterns situation. En lösning där en investering av den här storleken läggs på hyran skulle kraftigt påverka teaterns verksamhet, om inte ytterligare medel samtidigt skjuts till. Siffrorna ovan är i 2016 års prisläge varför de kan vara något låga i dagens mått.

Kontor och loger

På fastighetsägarens initiativ upprättade teatern 2018 en flersidig behovsanalys gällande så väl personalutrymmen, så som kontor och loger, som publika utrymmen.

Genom HALU-undersökningar och via medarbetarsamtal har det tydligt framkommit att arbetsmiljön bland teaterns personal påverkas negativt av kontorslandskap, trångboddhet, buller och brister i belysningen. Det finns också ett stort behov av att snarast finna kontorsplatser till de i personalen som idag saknar detta samt att åtgärda den bullriga arbetsmiljön främst på marknadsavdelning och produktionskontor. Åtgärder av den här storleken ryms inte inom teaterns befintliga anslag.

Kommentar inför 2022: I dialog med fastighetsägaren har vissa åtgärder löpande kunnat ske så som förbättrad arbetsbelysning och mätning av ventilation. Verksamheten har också med verksamhetsmedel kunnat göra vissa ljuddämpande åtgärder bl.a. genom avskiljande skärmar och tyger.

Verksamheten kommer under 2021, via fastighetsägaren, dela av ett befintligt utrymme för att skapa ett litet men välbehövligt rum där telefonsamtal och enskilda samtal kan ske. Denna åtgärd bekostas av verksamheten.

Verksamheten har också för verksamhetsmedel bekostat en arkitektutredning, via fastighetsägaren, för att vidare undersöka möjligheterna till att åtgärda platsbrist och bullriga lokaler. Denna utredning är vid författandet av detta budgetäskande ännu pågående.

Publika utrymmen

En del i teaterupplevelsen är det som sker före och efter själva föreställningen och Västmanlands teater strävar ständigt efter att öka helhetsupplevelsen för publiken.

Verksamheten är mycket stolt över den charm och historia som teaterhuset besitter, inte minst de vackra taken i entré, bistro och salong. Men precis som i teaterns personalutrymmen behöver utrymmena i de publika delarna ses över och renoveras. Ytskikt och våtutrymmen behöver rustas upp och verksamheten är i ett stort behov av fler publika toaletter. En dialog med fastighetsägaren förs för att se över möjligheterna till ett mer

inbjudande intryck i publikentrén. Önskvärt vore att släppa in mer ljus, ta bort galler och justera biljettkassans placering.

Våra unika lampor i foajé och salong saknar idag glaskupor. I skrivande stund förs en diskussion om att ersätta dessa och att i samma process se över teaterns fasadbelysning för att levandegöra den vackra exteriören. I ett längre perspektiv ser vi att fasaden och fönster också kommer behöva ses över.

Kommentar inför 2022: Ett äskande för att åtgärda de publika utrymmena är svårt att formulera i dagsläget, men vi vill nämna frågan eftersom vårt fina teaterhus är en viktig del av teaterns identitet och framtid.

Under 2020 och 2021 har verksamheten, med fastighetsägarens medgivande, själva genomfört vissa åtgärder vad det gäller tyger och ytskikt i de övre gallerierna.

Tillgänglighet

Målet är att teatern ska vara tillgänglig för alla, både när det gäller huset och i övrigt (se även 2.3.1.) Vi arbetar därför kontinuerligt med teaterns tillgänglighet. Några aktuella områden som behöver prioriteras är att toaletterna behöver renoveras/byggas om för att rymma permobiler, samt att ramper och hissar behöver ses över. Dialog med fastighetsägaren pågår.

Ombyggnad

Idag är det nästan självklart att ett modernt scenkonsthus innehåller en restaurang. Det skapar ett stort mervärde för en publik, berikar upplevelsen och ger teatern möjlighet till ett breddat utbud. År 2014 bekostade teatern en konsultutredning huruvida en restaurang i teaterns cafédel skulle vara möjlig. Sedan dess har trycket från besökare ökat ytterligare samtidigt som det lättats på Livsmedelverkets riktlinjer, och sommaren 2018 byggdes teatercaféets köksdel om för verksamhetsmedel så att vi nu kan servera varm mat, och även servera ett glas vin före föreställningen.

Kommentar inför 2022: Under 2020 renoverades delar av teaterns cafédel, möblemanget byttes ut för att öka bekvämligheten för publiken och för att skapa en estetik i enlighet med själva teaterhuset. Vidare möblerades rummet om med resultat att scenen fick en ny placering. Teaterns egen belysningsarrnatur sågs över och en investering avseende ljud gjordes. Satsningen, gjord med verksamhetens egna resurser, har fått ett mycket positivt gensvar från den publik som trots pandemin besökt teaterhuset. I samband med satsningen bytte Teatercaféet namn till Teaterbistron.

2.4 Prioriterade utvecklingsområden

Av de områden som listas i 2.3 finns det några som behöver nämnas särskilt:

2.4.1 Uppgradering av teater och personal, bibehållen produktionsnivå.

- Satsning på fastigheten, kontor, loger, publika utrymmen, utvecklad restaurangverksamhet
- Tillgänglighet i huset, ramper, toaletter etc
- Prognosverktyg
- Teknisk kombinationstjänst
- Upprustning av verkstadsutrustning

2.4.2 Uppgradering av teater och personal, ökad produktionsnivå.

För att åstadkomma en reell utveckling av verksamheten vill vi lista ytterligare några punkter. Dessa skulle skapa ett större mervärde för publik, både i huset och i regionen, ge förutsättningar för större egenproduktion samt ökade biljettintäkter:

- Ytterligare två skådespelartjänster
- Ytterligare en turnétekniker
- Motoriserade lingångar
- Arbetet i regionen, skolproducent
- Ökat produktionsbidrag

Kommentar inför 2022:

Uppställningen under 2.4.1 har reducerats med de förändringar som genomförts sedan äskandet ursprungligen skrevs 2016.

Även om utrymmet för att kunna förverkliga punkterna i uppställningen 2.4.2 inte finns i dagsläget utgör de ändå en målsättning, för att utveckla och förbättra teaterns verksamhet, organisation och arbetsmiljö.

2.5 Kritiska framgångsfaktorer

De närmaste åren kommer att präglas av osäkerhet pga covid-19. För 2021 behövde vi revidera verksamhetsplanen bara veckor efter att presenterades för styrelsen. Vi har en plan för både 2021 och 2022, men vi har ännu inte vågat slå fast ett datum för biljettsläpp ens för den närmaste vårens produktioner. Vi känner ett tydligt stöd från våra huvudmän, liksom från staten genom Kulturrådet, men det är uppenbart att det kommer att ta lång tid innan vi kan producera och planera på det sätt som vi vill. Så just nu är de viktigaste parametrarna att kunna ta snabba och välgrundade beslut, att omsätta förtroendet från publiken till en tillit när det gäller att genomföra coronasäkra evenemang, samt att hålla uppe modet hos medarbetarna.

I ett längre perspektiv, bortanför covid-19, är den mest uppenbara framgångsfaktorn förstås att publiken fortsätter komma. Att göra västmanlänningen i än högre grad till en teaterbesökare, att intresset för teaterns verksamhet fortsätter att öka, att vi lyckas i vårt förankringsarbete och att vi lyckas upprätthålla en repertoar med både bredd och djup. Att nå nya målgrupper kostar alltid mer än att prata med de som redan kommer till teatern. Det krävs resurser, det krävs kunskap och långsiktighet. Precis när pandemin slog till var vi i färd med att sjösätta flera spännande projekt, fr a i den nyrenoverade bistron, som var tänkta att bredda teaterns tilltal.

Hur vi hanterar den politiska osäkerheten inför valet 2022 innebär också en faktor. Vi måste vi göra oss än mer oumbärliga i staden och länet. Detta sker genom förankring, att vara

synliga, och att hela tiden hålls en levande dialog med invånarna. Men också genom spets, att vara en av Sveriges mest intressanta teatrar. Det bästa är när detta kombineras.

I övrigt uppfattar vi att vi har en samsyn kring teaterns inriktning med våra huvudmän, och därmed med länets och stadens invånare. Att den upprätthålls är en av de viktigaste framgångsfaktorerna. Se vidare 2.2.

Kommentar inför 2022: Enligt vår bedömning har de senaste åren inneburit att teaterns avsevärt flyttat fram sina positioner i förhållande till publiken, fr a till västeråsarna och västmanlänningarna. Alla föreställningar har dragit mycket publik, men fr a skapat en diskussion och ett "sug" kring teatern. Fr a arbetet med Den Stora Branden har lämnat en känsla av att Västmanlands Teater idag har fler försvarare och tillskyndare än bara för ett par år sedan. Inför arbetet med Här kommer framtiden!, om Asea, har intresset likaledes varit stort. Västmanlänningarna och Västeråsarna är idag stolta över sin teater.

3. Konsekvensanalys

I instruktionen för detta avsnitt efterfrågas att teatern gör en konsekvensanalys av verksamhetseffekterna vid eventuell utebliven eller minskad kompensation för löne- och prisökningar. I denna redovisas även eventuella åtgärder för att uppnå i ekonomi i balans.

Som anges i avsnitt 2.2 har Länsteatrarnas verksamhetsutrymme stadigt urholkats sedan 1990. Enligt våra beräkningar kräver en bibehållen 2016 års verksamhetsnivå en årlig ökning på intäktssidan med 2,8-3,2%. Uppskrivningarna på anslagen har inte hållit jämna steg, men ändå tillräckligt för att teatern med hjälp av ökade biljettintäkter och samarbeten kunnat bibehålla omfattningen (2020 undantaget pga corona). Men det gör verksamheten mer bräcklig för varje år (se även 4. Slutkommentar nedan). Teatern har en stabil ekonomi, med ett eget kapital som med marginal uppfyller målet på 10% av omsättningen, men om teatern av olika anledningar skulle få ett underskott är det de fasta kostnaderna man måste titta på. Exakt hur det skulle se ut kräver en djupare analys, men några möjliga effekter skulle kunna vara:

- Lämna byggnaden Västerås Teater
- Lägga ner tekniska avdelningar, alt verkstaden och lägga ut dessa på entreprenad.
- Säga upp konstnärlig personal.
- Minska turné- och skolverksamheten, som är mest resurskrävande i förhållande till intäkt och räckvidd.
- Minska antalet egenproducerade uppsättningar.

4. Slutkommentar äskande inför 2022

Först ska det förstås påpekas att vi är mycket medvetna om, och tacksamma för, de garantier som tillställts teatern för genomförandet av Scenkonstbiennalen 2021. Och vi är än mer tacksamma för möjligheten att reservera dessa till ett genomförande 2022. De är en förutsättning för hela arrangemanget, och vi kommer att göra allt för att motsvara förväntningarna. Dock ska detta inte blandas ihop. Att vi genomför Scenkonstbiennalen i Västerås 2022 får inte innebära att den scenkonstverksamhet som dagligen kommer västmanlänningarna till del inte kompenseras för de årliga kostnadsökningarna.

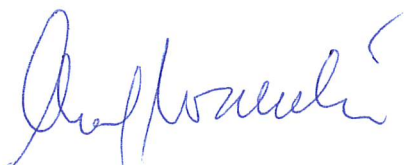
De årliga anslagsuppskrivningarna har de senaste åren legat på mellan 1 och 2,5 %. Tack vare de ökande publikintäkter har vi ändå i stort sett legat kvar på bibehållen verksamhetsnivå räknat i antal egna uppsättningar. Men i realiteten har produktionsbudgetarna minskat: mindre ensembler, enklare scenografier, färre specialkompetenser ingående i de konstnärliga teamen. Vid en analys är det tydligt att anslagsuppskrivningarna och de ökade intäkterna gått till att klara de ökade fasta kostnaderna: utgifter som löner, hyror, tjänster i linjeorganisationen. Den här utvecklingen gör teatern skörare för varje år som går.

Överenskommelsen mellan teatern och dess huvudmän för 2021 landade på 0,99%. KPI för 2021 prognosticeras av KI till 0,9% för 2021 och 1,3% för 2022.

Lönerörelsen 2020 landade på ett treårigt avtal som ger en total kostnadsökning på 5,4%, för 2021 ökar lönekostnaderna med 2,8%.

För att kompensera för den prognosticerade ökningen av de fasta kostnaderna, samt för att kunna genomföra verksamhetsutveckling avseende 50% skol-teaterproducent (se avsnitt 2.3.2) och modernisering av scenteknik (se avsnitt 2.3.3) äskar vi därför en anslagsökning 2022 från huvudmännen med 2,4 %, motsvarande 581 tkr, fördelat på huvudmännen.

Västerås 2021-02-09

Olof Walldén
Styrelseordförande Västmanlands Teater